
Høringsnotat av 14.februar 2014

Ny forskrift om barns rett til
medvirkning og barns mulighet
til å ha en særskilt tillitsperson

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet

1. Innledning og bakgrunn	3
2 Gjeldende rett	4
3. Forskriftsforslag med merknader.....	5
4. Økonomiske og administrative konsekvenser	18
5. Forskriftsforslag	19

1. Innledning og bakgrunn

I dette høringsnotatet foreslår Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet en ny forskrift om barns rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson. Forskriften regulerer nærmere hvordan barna kan medvirke i egen barnevernssak og tillitspersonens oppgaver og funksjon.

Stortinget vedtok i juni 2013 (Innst. 395 L (2012–2013)) endringer i barnevernloven basert på forslag i Prop. 106 L (2012 – 2013) Endringer i barnevernloven. Stortinget vedtok en ny overordnet bestemmelse om medvirkning som er tatt inn i barnevernloven § 4-1 om barnets beste.

Nytt annet ledd i § 4-1 om barnets beste lyder:

”Barnet skal gis mulighet til medvirkning og det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Departementet kan gi nærmere forskrifter om medvirkning og om tillitspersonens oppgaver og funksjon.”

Departementet sender nå på høring forslag til ny forskrift om medvirkning og tillitsperson.

Barn og unge i barnevernet skal ha anledning til å si hva de mener og ønsker før det tas avgjørelser om dem og for dem. Dette kommer til uttrykk gjennom barnekonvensjonens artikkel 12 som slår fast at barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal ha rett til fritt å gi uttrykk for disse i alle forhold som vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Dette omfatter at barnet har rett til å få uttale seg, bli lyttet til og at det barnet sier blir tatt hensyn til. Når barna lyttes til skal de oppmuntres til å gi sitt syn på situasjonen, formidle sine bekymringer og sine behov. Det må hele veien anses til at barnet blir godt informert etter sin alder og modenhet. Dette er viktig for bl.a. å skape forutsigbarhet og forståelse i en ofte vanskelig og mange ganger kaotisk og uoversiktlig situasjon. I følge barnekonvensjonen artikkel 12 skal barnet videre bli hørt enten direkte eller gjennom en representant eller egnet organ.

Barna bør også få forståelse for at de kan ha innflytelse på avgjørelser som fattes uten at barnet samtidig får noe tyngende ansvar. Dette er også understreket i NOU 2012:5 *Bedre beskyttelse av barns utvikling* (Raundalenutvalget) hvor det fremgår: *”Barnet skal anses og respekteres som likeverdig, men selv om den menneskelige person har likhet i verd med de voksne, kan et barn ikke rettmessig avkreves like stor rett og evne som voksne til å fatte beslutninger (treffe valg) av avgjørende betydning for det”.*

Hva som er til barnets beste må avgjøres etter at barnets syn er tatt i betraktning. Det er nær forbindelse mellom barnets uttalerett og barnets beste. Barnekonvensjonen artikkel 12 om barns rett til å bli hørt har nær sammenheng med artikkel 3 om barnets beste.

Barnets rett til å bli hørt kommer til uttrykk i ulike bestemmelser i barnevernloven. Bakgrunnen for den nye lovbestemmelsen og forslaget til forskrift er imidlertid at i dag høres ikke barn godt nok i barnevernet. Til tross for bestemmelser i barnekonvensjonen, i barnevernloven og tilhørende forskrifter om at barn skal høres, ha uttalerett og informeres, blir barnets rett til deltakelse likevel ikke alltid ivaretatt i praksis. Barns medvirkning i barnevernet må derfor styrkes. Formålet med denne forskriften er å styrke barn og unges innflytelse og medvirkning i viktige forhold i deres egne barnevernssaker. Økt medvirkning fra barn og unge vil bedre få frem barnets perspektiv og bidra til at avgjørelser som fattes er til barnets beste. Økt medvirkning vil styrke barnets posisjon og gi bedre rettssikkerhet for barnet.

Begrepet medvirkning inneholder flere elementer. Det handler om at barna skal få tilstrekkelig informasjon som gis på en hensiktsmessig måte, at samtaler med barnet skjer i trygge rammer, at barnet skal få mulighet til innflytelse, at medvirkningen skal dokumenteres og at barnet mottar og gir tilbakemelding på hjelpen barnevernet gir barnet.

Dette innebærer at ansatte innenfor barnevernet må snakke med barna og lytte til det de har å si. Det er barnet selv som vet best hvordan det har det. Barn som er under barnevernets omsorg skal ha et mest mulig tilpasset tilbud. Det er vanskelig å sørge for dette uten å høre på hva barna mener. Dette vil også kunne bidra til at forholdene ses med barnets øyne. Barnets uttalerett er nødvendig for at det skal være mulig å ta hensyn til barnets meninger. Det er av vesentlig betydning at barnets perspektiv og meninger inkluderes i vurderingen av hva som er barnets beste.

Formålet med en egen tillitsperson for barnet er å gi barnet en trygghet slik at han eller hun lettere kan gi uttrykk for sine synspunkter om viktige forhold i egen barnevernssak. Det kommunale barnevernet har i oppgave å sikre at barnets beste blir ivaretatt på en profesjonell og faglig god måte i alle sammenhenger. Barna i barnevernet møter imidlertid mange voksne både i selve barnevernet og hos alle samarbeidspartnere. Selv om mange barn vil oppleve at de blir tilstrekkelig sett og ivaretatt, er det ikke alle som klarer å fortelle om vanskelige forhold. Det å ha med seg en egen tillitsperson vil kunne bidra til at barnets stemme kommer tydeligere frem.

2 Gjeldende rett

Barnekonvensjonens artikkel 12 fastslår at barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal ha rett til fritt å gi uttrykk for disse i alle forhold som vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barnets rett til å bli hørt kommer til uttrykk i ulike bestemmelser i barnevernloven. Ny bestemmelse om hensynet til barnets beste i barnevernloven § 4-1 annet ledd slår nå fast at barnet skal gis mulighet til medvirkning og det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for kan gis anledning til å ha med seg en person som det har særlig tillit til. Videre fremgår det at departementet kan gi nærmere forskrifter om medvirkning og om tillitspersonens oppgaver og funksjon.

Barnevernloven § 6-3 regulerer barns rettigheter under saksbehandlingen. Alle barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelse i sak som berører ham eller henne. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Bestemmelsen ble ved inkorporeringen av barnekonvensjonen endret for å synliggjøre artikkel 12 på en bedre måte.

Bestemmelsen inneholder også regler om når barnet selv er part i saken. Hovedregelen er at barn over 15 år er part i saken. Videre bestemmer barnevernloven § 7-9 at fylkesnemnda kan oppnevne en egen talsperson for barnet i saker som skal behandles for nemnda.

Det følger av barnevernloven § 6-1 første ledd at forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i barnevernloven. Også forvaltningsloven inneholder bestemmelser som gir barnet en rett til å uttale seg og få si sin mening før det tas avgjørelse som angår dem.

En part har rett til å la seg bistå av advokat eller annen fullmektig på alle trinn av saksbehandlingen, jf. forvaltningsloven § 12. Andre enn de som er parter har ikke ubetinget rett til å gjøre alle slags henvendelser ved fullmektig eller til alltid å ha med seg fullmektig når de møter personlig for forvaltningen. Loven er en stadfesting av et viktig prinsipp i all offentlig forvaltning; alle skal høres når saken deres behandles, og være aktive deltagere i utformingen av tjenestetilbudet. Selv om forvaltningsloven § 12 på visse vilkår åpner for at en part kan la seg bistå av advokat eller annen fullmektig, er denne bestemmelsen ikke spesielt utformet med tanke på barnevernssaker. De nylig vedtatte endringene i barnevernloven vil styrke dette prinsippet.

Alle barn under 18 år har en verge. Etter vergemålsloven er verge for en mindreårig den som har foreldreansvar for den mindreårige etter reglene i barneloven, og som er myndig. Vergens hovedoppgave er å ivareta den mindreåriges interesser i økonomiske forhold og ellers hvor lovgivningen tillegger vergen en rolle. Tillitspersonen skal gi barnet en særskilt trygghet og kommer i tillegg til andre aktører i saken. Tillitspersonsordningen har et annet formål enn vergeordningen.

3. Forskriftsforslag med merknader

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med denne forskriften er å styrke barn og unges innflytelse. Økt medvirkning fra barn og unge skal få frem barnets perspektiv og bidra til at avgjørelser som fattes er til barnets beste. Økt medvirkning skal styrke barnets posisjon og gi bedre rettssikkerhet for barnet.

Merknad

Økt medvirkning vil styrke barnets posisjon i barnevernssaker og gi bedre rettssikkerhet for barnet. Formålsbestemmelsen i forskriften skal synliggjøre behovet for å styrke barn og unges innflytelse og medvirkning i viktige forhold i deres egne barnevernssaker. Det er derfor nedfelt i formålsbestemmelsen at økt medvirkning fra barn og unge bedre skal få frem barnets perspektiv og bidra til at avgjørelser som fattes er til barnets beste. Barn som får informasjon og mulighet til å bringe frem egne meninger, vil lettere forstå sammenhenger i eget liv og være innstilt på å samhandle om løsninger. Lav delaktighet vil ofte føre til manglende trivsel. Dersom barna selv har vært delaktige i beslutninger som gjelder dem, får beslutningene større legitimitet. Det er derfor viktig at barn og unge i barnevernet må bli sett på og møtt som samarbeidspartnere i alt det barnevernet gjør. Alle instanser innenfor barnevernet skal systematisk og respektfullt samarbeide med barn og unge, i alle deler av barnevernsarbeidet. Styrket medvirkning fra barn og unge vil gi et bedre barnevern ved at saksbehandling og utforming av hjelpetiltak osv blir bedre tilrettelagt og innrettet.

Barn og unges medvirkning er et omfattende og sammensatt område og spørsmål om medvirkning kan komme opp for eksempel ved utforming av frivillige hjelpetiltak, tvangsplassering og diverse tilrettelegging ved institusjonsopphold.

Forskriften angir ytre rammer for hvordan barn skal gis mulighet til å medvirke og hvordan de ansatte i barnevernet skal legge til rette for dette. Det er verken mulig eller hensiktsmessig å angi konkret hvordan barn og unge skal medvirke. Dette vil kunne variere i stor grad ut fra mange forskjellige hensyn som alder, hva det er spørsmål om å medvirke til osv. Barn og unges mulighet til å medvirke må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle. Ved eventuell tvil vil formålsbestemmelsen kunne gi nyttig veiledning.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for alle instanser som har oppgaver etter barnevernloven.

Merknad

Forskriften gjelder alle instanser som har oppgaver etter barnevernloven. Dette omfatter både kommunalt og statlig barnevern herunder statlige institusjoner og private og kommunale institusjoner godkjent av statlig regional barnevernmyndighet. Det vil si at bl.a. barneverntjenestens ansatte, fosterforeldre, institusjonsansatte og de som utøver tilsyn vil være omfattet av denne forskriften. Forskriften gjelder også fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Forskriften gjelder oppgaver etter barnevernloven. Forskriften gjelder således ikke der barnevernet er involvert i prosesser og oppgaver som er hjemlet i andre lover enn barnevernloven, for eksempel ved avhør av barn i straffesaker.

Kapittel 2. Barn og unges medvirkning i barnevernssaker

§ 3 Definisjon av medvirkning

Med medvirkning forstås at barnet skal gis mulighet til å forstå, uttale seg og bli lyttet til. Barn kan medvirke i egen sak ved å uttrykke sin forståelse, valg og preferanser gjennom verbal og ikke-verbal kommunikasjon. Medvirkningen bør ivareta barnas forskjellige bakgrunn som barnas etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn.

Merknad

Bestemmelsen definerer hva som menes med medvirkning. Det er viktig at barnets perspektiv inngår når alle som har oppgaver etter barnevernloven skal legge til rette for medvirkning. Barnet skal oppleve at han eller hun gis mulighet til å uttale seg og bli lyttet til. Det er ikke avgjørende om de voksne mener at barnet har fått mulighet til å uttale seg. Barnet må få en reell mulighet til å medvirke. Gjennom medvirkning vil barnet bidra til at helheten i sakskomplekset ivaretas og derigjennom kunne påvirke en beslutning. Mulighet til å medvirke gjelder både i saker som barnet selv har tatt initiativ til og andre saker hvor det er behov for at barnet medvirker.

Medvirkning kan skje på flere måter; både gjennom verbal kommunikasjon og ikke-verbale former for kommunikasjon. Sistnevnte form for kommunikasjon er mest aktuelt for yngre barn, men kan også være relevant i situasjoner hvor det av ulike grunner kan være vanskelig for barnet å sette ord på sine tanker og ønsker i en gitt situasjon. Ikke-verbal kommunikasjon kan vise tydelig hva barnet mener eller det kan være nødvendig å tolke nærmere hva som kan ligge i kommunikasjonen. Ikke-verbale former for kommunikasjon kan være lek, kroppsspråk, ansiktsuttrykk, tegning og maling med videre.

Medvirkningen bør også ivareta barnas forskjellige bakgrunn som barnas etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. Et annet eksempel kan være barnas funksjonsevne. Dette vil bidra til å gjøre medvirkningen fra barna mer effektiv og lettere få frem hva barna mener.

Medvirkning kan skje på mange forskjellige måter. Det kan være grunn til å tro at frykt for å gjøre feil eller usikkerhet om hvordan samtalen skal gjennomføres kan være noen av årsakene til at barnevernet ikke hører barna i tilstrekkelig grad. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle hvordan barnevernet kan legge til rette for medvirkning. For øvrig vil departementet bemerke at det også kan være at barrierer mot å involvere barn kan knyttes til ønske om å beskytte barna og ikke involvere dem i det som anses som voksenproblemer. Dette kan igjen medføre at barn i for stor grad ikke blir hørt. Departementet legger her til grunn at den nye overordnede lovbestemmelsen om medvirkning sammen med denne forskriften viser at barnet skal gis en mulighet til å medvirke, og at barnevernet har en plikt til å legge til rette for medvirkning.

§ 4 Informasjon til barnet om medvirkning

De som er ansvarlige for å høre barnet skal sørge for at barnet så tidlig som mulig blir informert på en måte som barnet forstår om:

- a) situasjoner der han eller hun kan uttrykke sine synspunkter
- b) saken og egen situasjon
- c) tjenestetilbud
- d) rettigheter
- e) hvilke valg og beslutninger som må treffes og konsekvenser av disse

Merknad

Barnet har rett til å få vite at det kan gis mulighet til å medvirke i barnevernsaken og dermed påvirke egen situasjon. God informasjon kan bidra til styrket identitet, forståelse og opplevelse av sammenheng og forutsigbarhet i barnets eget liv. Det er en avgjørende forutsetning for at barnet skal kunne gi uttrykk for sitt synspunkt og treffe en beslutning, at barnet gis god informasjon og får anledning til å stille spørsmål. Barn som får informasjon og mulighet til å bringe frem egne meninger, vil lettere forstå sammenhenger i eget liv og være innstilt på å samhandle om løsninger.

Barnet må få tilstrekkelig informasjon og informasjonen må gis på en god måte. Det betyr at informasjonen skal gis med utgangspunkt i barnets perspektiv og forutsetninger for å tilegne seg denne. Utgangspunktet må være at barnet blir informert på en måte som barnet forstår og informasjonen fremstår som hensiktsmessig ut i fra den konkrete situasjonen. Det betyr at det blant annet må tas hensyn til barnets alder og modenhet og sakens natur.

Bestemmelsen angir også at det er viktig at barnet så tidlig som mulig får informasjon. Dette vil gjøre barnet bedre rustet til å ta inn informasjonen og gjøre det bedre i stand til å beslutte hva det ønsker i en gitt situasjon.

Bestemmelsen angir flere temaer som barnet kan gis informasjon om. Dette kan for eksempel være informasjon om forhold som ligger tilbake i tid eller informasjon om forhold som ligger frem i tid. Det er ikke gitt at all informasjon vil være relevant for alle barn i alle situasjoner. Avhengig av hva det er snakk om at barnet skal medvirke til, kan det være forskjell på hva barnet kan nyttiggjøre seg av informasjon. Det er videre stor forskjell på hva barnets behov for informasjon kan være. For eksempel kan det være nødvendig å forklare noen barn hva barnevernet er. Det er viktig å informere barnet om hvilke valg og beslutninger som må treffes og konsekvenser av disse. Barnet må få informasjon om at det har en mulighet men ikke plikt til å medvirke. Det er også viktig å informere barnet om at det ikke har ansvaret for beslutningen selv om det medvirker. Det er videre viktig at barnet får informasjon om utfallet av saken, se forskriften § 6.

Forskriften påvirker ikke barns innsynsrett etter forvaltningsloven, personopplysningsloven og offentlighetsloven.

§ 5 Barnet skal gis mulighet til å medvirke

Barnet skal gis mulighet til å medvirke i alle forhold og saker som angår barnet. Barns medvirkning er en prosess der retten til medvirkning for barn og unge må utøves under hele saken og under hele forløpet i barnevernet.

Barnet skal ikke utsettes for press til å medvirke eller til å gi uttrykk for meninger som ikke er barnets eget.

Merknad

Barnet skal gis mulighet til å medvirke i alle forhold og saker som angår barnet. Det er verken mulig eller hensiktsmessig å angi konkret hvordan og hva barn og unge skal medvirke til. Dette vil kunne variere i stor grad ut fra mange forskjellige hensyn som alder, hva det er spørsmål om å medvirke til osv. Barn og unges mulighet til å medvirke må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Medvirkning for barn og unge må utøves under hele saken og under hele forløpet i barnevernet. Dette er også fremhevet i Barnekomiteens generelle merknader nr. 12 om barnets rett til å bli hørt. Det er viktig at høringen av barnet ses som en prosess. Barnet skal delta i alle forhold som berører det, ikke bare når det skal treffes formelle avgjørelser. Når den som er ansvarlig for å høre barnet skal vurdere hva som er barnets beste, må barnets perspektiv og meninger inkluderes i dette. Dette vil gjelde fortløpende bl.a. ved undersøkelser, når barnet er i tiltak og ved utarbeidelse og endringer av tiltaksplaner.

Departementet viser til at det at barnet skal gis mulighet til å medvirke i alle forhold og saker som gjelder barnet, betyr at den som er ansvarlig for å høre barnet må bruke skjønn når det gjelder hvilke forhold og saker som det kan være aktuelt for barnet å medvirke til. I noen tilfeller vil dette være enklere å fastslå, f.eks. når det skal utarbeides og fastsettes tiltaksplaner. I andre tilfeller må det vurderes hvor hensiktsmessig det er at barnet medvirker dersom det er snakk om mindre avgjørelser osv. Et utgangspunkt for vurderingen kan være hvilke følger saken kan få for barnet. Jo større virkning utfallet av saken har på barnets liv, desto mer relevant vil det være at barnet medvirker. Dette må vurderes konkret.

Barnet har mulighet for, men ikke plikt til å medvirke. Det kan godt være situasjoner hvor barnet gjerne vil få slippe å ha noen mening og uttale seg. Dette kan for eksempel være i situasjoner hvor barnet står i en lojalitetskonflikt mellom foreldrene og syns det er vanskelig å gi uttrykk for noen valg i denne sammenheng som kan sies å være til barnets beste. Det er således viktig at barnet informeres og forstår at det ikke har plikt til å medvirke i alle situasjoner.

Det er også viktig at barnet får forståelse for at det kan medvirke uten noe tyngende ansvar. I en del situasjoner må det også bestemmes noe annet enn det barnet selv ønsker. I tillegg til at barnet ikke har plikt til å medvirke, skal barnet heller ikke presses til å gi uttrykk for andre meninger enn sine egne.

§ 6 Barnevernets ansvar for å legge til rette for barnets medvirkning

Barnevernet har ansvar for å sikre at barnets mulighet til å medvirke skjer i trygge rammer for barnet. Den som er ansvarlig for å høre barnet skal snakke med ham eller henne. Samtaler med barn krever at samtaleene særlig tilrettelegges etter barnets alder og modenhet. Det skal legges særskilt vekt på at muligheten til å medvirke blir gjennomført for barn som har problemer med å forstå og få uttrykt sine synspunkter i beslutningsprosesser.

Barnets perspektiv og meninger skal inkluderes i vurderingen av hva som er barnets beste. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Barnet skal informeres om de ulike avgjørelser som er truffet og hvilke vurderinger som ligger til grunn for disse.

Merknad

Barn skal etter barnevernloven § 4-1 gis muligheten til medvirkning og det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Det er svært viktig at samtaler med barnet gir barnet en opplevelse av trygghet. Så langt det er mulig bør det legges vekt på at barnet kan snakke med personer det kjenner trygghet i forhold til. Videre kan barnevernet for å øke barnets trygghet invitere barnet til å ha med sin tillitsperson i samtaler og møter med barnevernet. Se mer om tillitsperson i kapittel 3 i forskriften.

Barnevernet må legge vekt på å møte barnet med trygge rammer og respekt. En slik tilretteleggelse er viktig for å få fram barnets perspektiv. Barn er i samarbeid med barnevernet viktige informanter om eget liv.

Trygge rammer er derfor svært viktig for barnets tillit og dermed evne og vilje til å få frem hvordan han eller hun har det og hvilke tanker og ønsker for framtiden barnet har. Et barn blir ikke hørt på en effektiv og riktig måte dersom omgivelsene ikke innbyr til en trygg dialog. Det kan for eksempel være at omgivelsene er uegnet for et barn på hans eller hennes alder. Prosessen må være både tilgjengelig og barnevennlig. Blant annet kan utarbeidelse av barnevennlig informasjon gi et bedre resultat av samtalen med barnet. Det skal videre legges vekt på å benytte kommunikasjonsmidler som kan øke muligheter for barn med nedsatt funksjonsevne sin mulighet til å medvirke.

Kompetanse i barnets språk eller kultur er videre et viktig element når det gjelder barns mulighet til å medvirke.

Samiske barn har, som urfolk, særskilte rettigheter som er gitt dem gjennom nasjonal lov og konvensjoner. Sameloven gir en utvidet rett til bruk av samisk språk i rettsvesenet og i helse- og sosialsektoren i forvaltningsområdet for samisk språk. I de kommuner som omfattes av forvaltningsområdet skal det legges til rette for at samiske barn kan medvirke i samsvar med samisk språk og kulturkompetanse. Utenfor forvaltningsområdet for samisk språk skal det tilstrebes at barnet får slik tilrettelegging.

Høringen av barnet bør også legges opp som en samtale heller enn som en ensidig utspørring. Barnevernet må her snakke *med* og ikke *til* barnet. I samtaler med barnet bør det legges til rette for at barnet får hjelp til å danne synspunkter, formulere erfaringer og reflektere hva de ønsker for livet sitt. Barnets synspunkter skal fremgå i saksdokumentene, se mer om dette under § 7 i forskriften om dokumentasjon. Det forutsettes at barnevernet har kompetanse i å snakke med barn. Dette er avgjørende for at barnet skal kunne få benyttet seg av retten til medvirkning.

Det å gjennomføre samtaler med barnet er ett av flere ledd i oppfyllelsen av retten til å medvirke. Bare det å lytte til barnet er ikke tilstrekkelig. Barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Det fremgår av barnekonvensjonens artikkel 12 at barnets synspunkter skal tas alvorlig. Det betyr at barnets perspektiv og meninger skal inkluderes i vurderingen av hva som er barnets beste og innebærer at barnets tanker og råd vil være en del av planer og beslutninger i alle deler av barnevernet. For eksempel kan dette gjelde spørsmål om flytting, når tiltak skal bestemmes, planlegging for framtiden og for hvordan samtaler og møter i barnevernet skal gjennomføres.

I vektleggingen av barnets syn må barnevernet vurdere det enkelte barns evne til å gi uttrykk for sine synspunkter i en sak på en fornuftig og selvstendig måte. Barnets syn er ikke avgjørende i saken, men er ett av flere relevante momenter når det skal fattes en avgjørelse.

Når barn har medvirket er det viktig at de får tilbakemelding om utfallet av prosessen og blir forklart hvordan barnets synspunkter er blitt tatt hensyn til. Plikt for barnevernet til å gi tilbakemelding til barnet vil bidra til å sikre at barnets synspunkter ikke bare blir en formalitet, men også tatt alvorlig. Tilbakemeldingen kan gi barnet grunnlag for å samtykke eller for eksempel å legge frem et nytt forslag, eventuelt fremsette en klage dersom barnet har formelle partsrettigheter etter barnevernloven.

Videre skal barnevernet også be om tilbakemeldinger fra barnet på hjelpen det får, for eksempel barnets opplevelse av igangsatte tiltak og hva som skal gjøres framover. Dette vil være viktig informasjon for barnevernet å motta og bruke i det videre arbeidet med å gi barnet den hjelpen det trenger.

§ 7 Dokumentasjon

Barnets medvirkning skal dokumenteres. Det skal dokumenteres hvorvidt barnet har fått anledning til å medvirke, hva barnet er blitt hørt om og hva som var barnets syn.

Merknad

Etter barnevernloven har barn rett til å bli hørt. Det følger videre av kravet til forsvarlig saksbehandling, at opplysninger i saken osv dokumenteres. Forskriften presiserer at barnas medvirkning skal dokumenteres. Det må dokumenteres at barnet har fått uttale

seg, blitt lyttet til, hva som har vært barnets syn på saken og at barnet er informert om vurderinger som ligger til grunn for avgjørelser som er truffet. For eksempel kan det være hensiktsmessig å dokumentere dersom barnet selv har forslag til løsninger i spørsmål barnevernet eller barnet reiser. Videre kan det være hensiktsmessig i viktige og større avgjørelser å begrunne hvorfor barnet ikke kan få det slik det ønsker.

Formålet med krav til dokumentasjon er å sikre at barna gis mulighet til å medvirke og til å klargjøre hvordan barnet har medvirket og hva medvirkningen har gått ut på. Krav til dokumentasjon vil også bidra til å bevisstgjøre barnevernet om barns rett til medvirkning og gjøre det enklere for barnevernet å foreta internkontroll med hvordan barnets rett til medvirkning blir ivaretatt. Det er et samspill mellom barnets rettigheter og barnevernets plikt til å la barnet medvirke.

Krav til dokumentasjon vil gjøre det enklere å fatte avgjørelser som er til barnets beste ved at barnets ønsker og medvirkning blir tydeliggjort. Dokumentasjon er videre nyttig i senere saksbehandling for å vite hva som har vært barnets medvirkning tidligere. Et barn kan ha flere saksbehandlere i barnevernet og god dokumentasjon vil gjøre det enklere for nye saksbehandlere i det videre arbeidet med barnets medvirkning.

Barn kan med fordel bidra i dokumentasjonen. Dette må vurderes konkret, og det bør tas hensyn til forhold som barnets ønske om å medvirke, alder, modenhet og kapasitet. Barnevernet må vurdere hvordan barnets stemme skal komme frem. Barnets bidrag kan fungere som en kvalitetssikring av dokumentasjonen. Det vil blant annet gjøre det enklere for saksbehandleren å vite hva barnet ønsker og klargjøre hvorvidt saksbehandleren har oppfattet barnet riktig.

Kravet til dokumentasjon gjelder også overfor fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Dette innebærer at det må fremgå av fylkesnemndas vedtak om barnet har ønsket å uttale seg, hvordan barn har medvirket og hva som er barnets syn i saken.

Kapittel 3 Barnets tillitsperson

§ 8 Formål med bruk av tillitsperson

Formål med en egen tillitsperson er å gi barnet en trygghet slik at han eller hun lettere kan gi uttrykk for sine synspunkter i egen barnevernssak. Tillitspersonen kommer i tillegg til øvrige aktører i barnevernssaken.

Merknad

Barnevernet har i oppgave å sikre at barnets beste blir ivaretatt på en profesjonell og faglig god måte i alle sammenhenger. Barna i barnevernet møter imidlertid mange voksne både i selve barnevernet og hos samarbeidspartnere. Selv om mange barn vil oppleve at de blir tilstrekkelig sett og ivaretatt, finner likevel ikke alle en voksen som de er så trygge sammen med og har slik tillit til at de klarer å fortelle om vanskelige forhold. Barn har gitt uttrykk for at de ønsker følge av en person som kan gi dem støtte og trygghet i situasjoner som kan oppleves som krevende.

Den nye overordnede bestemmelsen i barnevernloven og denne forskriften om tillitsperson skal bidra til at barn opplever større grad av trygghet i møte med barnevernet ved at de skal få anledning til å ha med seg en person de har særskilt tillit til. Ordningen skal bidra til et best mulig samarbeid gjennom at barnet har en person å støtte seg til i kontakten med barnevernet. Dette vil øke barnas mulighet til å medvirke og dermed styrke deres rettssikkerhet.

Det følger av bestemmelsen at tillitspersonen skal være et supplement til øvrige aktører i barnevernsaken. Barneverntjenesten skal også ha kompetanse når det gjelder å ivareta barnets behov for å medvirke i egen sak. Den enkelte saksbehandler har således en meget viktig funksjon i forhold til barnet. Innføring av ordning med egen tillitsperson vil ikke redusere saksbehandlers oppgaver og ansvar i denne sammenheng. Det samme vil gjelde rollen som andre aktører i saken har, f eks advokatrollen.

§ 9 Barnet kan ha en tillitsperson

Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit i kontakten med barnevernet. Barnet skal informeres så tidlig som mulig om denne adgangen.

Merknad

Bestemmelsen slår fast at barnet kan ha en tillitsperson når barnet ønsker det.

Barnet må gis mulighet til å ha med tillitspersonen i kontakten med barnevernet. Dette kan være sammenhenger som møter, samtaler og i saker for fylkesnemnda.

Tillitspersonen vil kunne være en viktig samarbeidspartner både for saksbehandlere og institusjonsansatte.

Tillitspersonen vil også kunne være en viktig samarbeidspartner for tilsynet. Dette gjelder både for barn plassert i fosterhjem og i institusjon. Barnet må gis mulighet til å ha med tillitspersonen i møte med tilsyn i fosterhjem og institusjon, når dette praktisk er mulig.

Utgangspunktet er at barnet kan ha en tillitsperson når barnevernet har overtatt omsorgen for barnet. Bakgrunnen for dette er at de fleste barn som mottar tiltak fra barnevernet mottar frivillige hjelpetiltak. I slike situasjoner vil foreldrene ivareta barnets interesser og de vil også ha det juridiske ansvaret.

Avgrensningen innebærer imidlertid ikke at barneverntjenesten er avskåret fra å la barnet ha med seg en særskilt tillitsperson selv om omsorgen ikke er fratatt foreldrene. Dette må barneverntjenesten vurdere konkret i hvert enkelt tilfelle og i samråd med foreldrene.

Informasjonen til barnet om muligheten for å ha med seg en tillitsperson, bør tilpasses barnets alder og modenhet. Barnets alder kan ha betydning for om barnet ønsker å ha en tillitsperson.

§ 10 Krav til tillitsperson

Barnet velger selv hvem som skal være barnets tillitsperson. Tillitspersonen må være 18 år eller eldre. Foreldre som er fratatt omsorgen for barnet kan ikke være tillitspersoner. I kraft av sitt omsorgsansvar kan barneverntjenesten bestemme at personer som kan skade barnets interesser eller ha en svært uheldig innflytelse på barnet, ikke kan være tillitsperson. Barneverntjenesten skal i slike tilfeller legge til rette for at barnet kan velge en annen tillitsperson.

Merknad

Det er frivillig å ha tillitsperson og barnet bestemmer selv *om* det skal ha en tillitsperson. Videre er det barnet selv som skal velge *hvem* som skal være barnets tillitsperson. Dette er en naturlig konsekvens av at det er barnet som skal ha særskilt tillit til vedkommende og det bør da være barnets valg som ligger til grunn for hvem som skal ha denne rollen.

Tillitspersonen skal være en person barnet har tillit til og kjenner godt. Tillitspersonen må alltid være over 18 år og i de fleste tilfelle bør personen være over 20 år. Eksempler på personer som kan være tillitspersoner kan være en fritidsleder, lærer, en i barnets vennenettverk eller en annen person som barnet har tillit til. Barnet har alltid mulighet til å bytte sin tillitsperson når barnet ønsker dette.

Barneverntjenesten skal informere barnet om muligheten til å ha en tillitsperson, og det kan i den sammenheng være naturlig at barnevernet snakker med barnet om hvem som kan passe som tillitsperson uten at barneverntjenesten legger føringer eller beslutter dette.

Ikke alle kan bli tillitsperson for barnet. Bestemmelsen viser for det første til at foreldre ikke kan være barnets tillitsperson. Bakgrunnen for denne begrensningen er at det kan oppstå interessekonflikt mellom barnet og foreldre som er fratatt omsorgen for barnet. Det er ikke gitt at foreldrenes interesser vil være sammenfallende med det som må sies å være til barnets beste. Foreldrene kan derfor ikke være talerør for barnet i denne sammenheng. Annen biologisk familie kan imidlertid være tillitsperson så lenge de oppfyller vilkårene i forskriften § 10, se neste avsnitt.

Det er videre ikke anledning for personer som kan skade barnets interesser eller ha en svært uheldig innflytelse på barnet, til å være tillitsperson. Dette er en sikkerhetsventil for barneverntjenesten til å bestemme at disse ikke kan være tillitsperson. For eksempel kan foreldre som er i konflikt med barnevernet forsøke å få sine synspunkter igjennom ved å påvirke valget av tillitsperson. I noen situasjoner vil det tidlig være klart at personen som barnet ønsker som tillitsperson, ikke vil være i samsvar med krav stilt i forskriften. Andre ganger vil det først senere i prosessen vise seg for barneverntjenesten at tillitspersonen enten kan skade barnets interesser eller ha en svært uheldig innflytelse på barnet. I begge tilfellene må barneverntjenesten i kraft av sitt omsorgsansvar gripe inn slik at vedkommende ikke lenger skal være tillitsperson.

§ 11 Tillitspersonens oppgaver

Tillitspersonen skal være en støtte for barnet og bidra til at barnets perspektiv og opplevelse av situasjonen kommer frem. Tillitspersonen skal ikke gi uttrykk for egne meninger.

Merknad

Formålet med tillitspersonordningen er å gi barnet muligheten til å fremme sine synspunkter i egen barnevernssak. Tillitspersonen skal være barnets talerør. Det er viktig at tillitspersonen formidler barnets synspunkter på en korrekt måte til den eller de som møter barnet. Det vil si at tillitspersonen skal gjengi barnets synspunkter.

Tillitspersonen skal ikke foreta egne vurderinger av hva som vil være det beste for barnet, eller hvor overbevisende barnet virker i sin uttalelse. Det er barnets perspektiv og opplevelse av saken som er viktig, og som det er nødvendig å klarlegge når det skal besluttet hva som er til det beste for barnet. For å ivareta sin nøytrale rolle må tillitspersonen således være seg bevisst at han eller hun representerer barnets interesser, og ikke interessene til andre som for eksempel foreldre, institusjoner eller instanser.

Tillitspersonen skal ha en uformell rolle og være en støttefunksjon for barnet slik at barnet lettere får uttrykt sin mening. Tillitspersonen kan da ikke møte barnevernet i stedet for barnet. Barnets tilstedeværelse er nødvendig for å få klarhet i hva barnets mening og ønsker er. Innføring av tillitspersonordningen innebærer derfor ikke noen endring i behovet for personlig kontakt mellom barnevernet og barnet.

§ 12 Barneverntjenestens oppgaver når det gjelder tillitsperson

Barneverntjenesten skal så tidlig som mulig informere barnet om muligheten til å ha en tillitsperson. Barneverntjenesten skal legge barnets ønske om valg av tillitsperson til grunn med mindre denne personen ikke er egnet, jf. § 10. Barneverntjenesten skal samarbeide med tillitspersonen og legge til rette for at tillitspersonen skal kunne utøve rollen sin.

Dersom barnevernet har overtatt omsorgen for et barn skal det skriftlig redegjøres for om barnet er

- a) Informert om muligheten til å ha med seg en tillitsperson
- b) Om barnet ønsker å ha med seg en tillitsperson

Tillitspersonen skal ikke ansettes eller administreres av barneverntjenesten. Barneverntjenesten skal ikke yte noen form for økonomisk kompensasjon for tillitspersonen.

Merknad

Det er barneverntjenestens oppgave å informere barnet om muligheten til å ha en tillitsperson. Det er viktig at barnet får denne informasjonen så tidlig som mulig for at barn skal kunne medvirke under hele forløpet i barnevernsaken, ikke bare når det skal treffes avgjørelser. At barnet får oppnevnt en tillitsperson på et tidlig stadium i saken, kan øke barnets mulighet til å medvirke.

Barneverntjenesten skal legge barnets ønske om valg av tillitsperson til grunn. Det er ikke barneverntjenestens ansvar å finne en egnet person. En annen sak er at barneverntjenesten kan bistå barnet med å velge en egnet person. Det er mulig at barnet ikke umiddelbart vet hvem han eller hun kan tenke seg som tillitsperson. Da kan det være nyttig dersom barneverntjenesten gjennom en samtale med barnet søker å kartlegge personer som barnet syns kan passe som tillitsperson. Det fremgår av § 10 i forskriften at noen personer ikke kan være tillitspersoner for barnet.

Barneverntjenesten har ansvar for at valg av tillitsperson er i samsvar med disse kravene.

Barneverntjenesten må vise respekt for og samarbeide med tillitspersonen. Dette er en forutsetning for at tillitspersonen skal ha god nytteverdi for barnet. Barneverntjenesten må legge til rette for at tillitspersonen får innkalling til møter og andre sammenhenger hvor barnet ønsker at tillitspersonen skal delta. Tillitspersonen skal først og fremst sikre barnets trygghet i møtet med barnevernet og vil kunne være en viktig

samarbeidspartner både for saksbehandlere, institusjonsansatte og tilsyn. Barneverntjenesten skal holde ordinær fremdrift i saken selv om det kan ta noe tid å få en egnet tillitsperson eller tillitspersonen er forhindret fra å møte.

Tillitspersonen må få informasjon av barnevernet om tillitspersonordningen, bl.a. om formålet med ordningen og at tillitspersonens oppgave er å bidra til å få frem barnets perspektiv. Barneverntjenesten kan også gi tillitspersonene råd om mulige utfordringer som kan oppstå i rollen som tillitsperson.

Valg og bruk av tillitsperson er ikke en formalisert ordning. Det vil si at barneverntjenesten ikke skal godkjenne barnets valg av tillitsperson i form av et enkeltvedtak. Bakgrunnen for dette er at tillitspersonen har en uformell rolle som støtte for barnet. Tillitspersonen vil ikke ha noen rettigheter eller plikter utover det å være en støtte for barnet, se imidlertid § 13 om taushetsplikt.

Rollen som tillitsperson er en frivillig ordning og barneverntjenesten skal ikke yte noen form for økonomisk kompensasjon til tillitspersonen. Det vil si at tillitspersonen ikke har krav på godtgjøring for arbeidet eller dekning for utlegg vedkommende har hatt i forbindelse med rollen som tillitsperson.

§ 13 Taushetsplikt

Barneverntjenesten og andre instanser i barnevernsaken har etter en konkret vurdering anledning til å formidle visse opplysninger til tillitspersonen i samsvar med forvaltningsloven § 13 b nr. 2. Dette gjelder når opplysninger brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for.

Tillitspersonen skal undertegne en taushetserklæring som barneverntjenesten utarbeider om de forhold vedkommende blir kjent med i saken.

Merknad

Tillitspersonen vil ikke ha en egen formell rolle i barnevernsaken. Tillitspersonen vil derfor i utgangspunktet ikke ha lovbestemt taushetsplikt. I sin kontakt med barnet og kontakt med barnevernet, vil tillitspersonen imidlertid få tilgang til personsensitive opplysninger. Det er derfor nødvendig at tillitspersonen får en taushetsplikt i forhold til slike opplysninger.

Barnevernet har taushetsplikt etter barnevernloven § 6-7. Etter forvaltningsloven § 13 b nr. 2 er taushetsplikten ikke til hinder for at opplysningene brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for. Opplysningene kan blant annet brukes i forbindelse med saksforberedelse, avgjørelse, gjennomføring av avgjørelsen, oppfølging og kontroll. Departementet legger til grunn at forvaltningsloven således åpner for at opplysninger etter en konkret vurdering kan gis til en tillitsperson der dette anses å være til barnets beste. Barneverntjenesten og andre instanser i barnevernsaken må til

enhver tid vurdere hvilke opplysninger som i samsvar med forvaltningsloven kan formidles til tillitspersonen.

Tillitspersonen pålegges å undertegne en taushetserklæring. Tillitspersonens adgang til å kommunisere med andre aktører i barnevernet, som for eksempel den som utfører tilsynet med barnet, vil avhenge av innholdet i en slik erklæring. Barneverntjenesten utformer en taushetserklæring tilpasset den konkrete situasjonen.

§ 14 Politiattest

Tillitspersonen skal fremvise politiattest i samsvar med barnevernloven § 6-10 og forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven.

Merknad

Selv om en tillitsperson ikke vil utføre oppgaver for barneverntjenesten, er det viktig av hensyn til barnets sikkerhet, at tillitspersonen legger frem en politiattest. Denne prosessen skal være i samsvar med "Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven". Kravet til politiattest går frem av barnevernloven § 6-10. Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven § 4 vil bli endret tilsvarende.

Kapittel 4 Ikrafttredelse

§ 15 Ikrafttredelse.

Forskriften trer i kraft 1. juni 2014.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forskriften om barns medvirkning og tillitsperson innebærer ikke endrede økonomiske og administrative konsekvenser enn det som er lagt til grunn om ny overordnet bestemmelse om barns medvirkning og tillitsperson i Prop. 106 L (2012-2013) Endringer i barnevernloven.

Forskriften om medvirkning skal bidra til en bevisstgjøring og en reell styrking av barns deltakelse. Det samme gjelder barnets mulighet til å ha med seg en person de har tillit til. Barnevernet vil få et bedre beslutningsgrunnlag i valg av tiltak på grunn av mer informasjon om barnets situasjon og velferd. Barnevernet vil med dette kunne gi barn og unge et bedre og mer treffsikkert tilbud.

Økt medvirkning fra barn og unge vil også kunne bidra til at kvalitetsaspektet i barnevernet blir mer målbart. Barnas tilbakemeldinger kan inngå som en del av vurderingen av kvaliteten i tilbudet. Dette vil bidra til å fremheve den faglige tenkningen, fordi kvaliteten i større grad vil likestilles med andre målbare resultater. Økt treffsikkerhet i valg av tiltak og bedre mål på kvalitet vil først og fremst gi en gevinst som tilfaller barnet. Samfunnets gevinst av økt medvirkning, kommer som følge av at et mer treffsikkert tilbud vil gi reduserte kostnader, både nå og i fremtiden.

Samtaler med barn krever ressurser, både i form av kompetanse og tid, hos barneverntjenestens ansatte, fosterforeldre, institusjonsansatte, ansatte hos fylkesmennene og andre som gjennom sitt arbeid kommer i kontakt med barna. Barns rett til å bli hørt finnes imidlertid allerede i dagens lovverk. Forskriften vil derfor ikke innebære nye plikter eller oppgaver for det statlige eller kommunale barnevernet. Barnevernet må selv prioritere midler til barns medvirkning innenfor sine budsjetter.

Ordningen med tillitsperson vil ikke pålegge barneverntjenesten noen nye oppgaver av betydning, annet enn å legge til rette for at barnet får anledning til å ta med seg denne personen. Forslaget innebærer således ikke økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for kommunene. Forslaget vil kunne innebære noe merarbeid for politietaten i forbindelse med utstedelse av politiattester. Departementet legger imidlertid til grunn at dette ikke vil medføre merkostnader av betydning

5. Forskriftsforslag

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med denne forskriften er å styrke barn og unges innflytelse. Økt medvirkning fra barn og unge skal få frem barnets perspektiv og bidra til at avgjørelser som fattes er til barnets beste. Økt medvirkning skal styrke barnets posisjon og gi bedre rettssikkerhet for barnet.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for alle instanser som har oppgaver etter barnevernloven.

Kapittel 2. Barn og unges medvirkning i barnevernssaker

§ 3 Definisjon av medvirkning

Med medvirkning forstås at barnet skal gis mulighet til å forstå, uttale seg og bli lyttet til. Barn kan medvirke i egen sak ved å uttrykke sin forståelse, valg og preferanser gjennom verbal og ikke-verbal kommunikasjon. Medvirkningen bør ivareta barnas forskjellige bakgrunn som barnas etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn.

§ 4 Informasjon til barnet om medvirkning

De som er ansvarlige for å høre barnet skal sørge for at barnet så tidlig som mulig blir informert på en måte som barnet forstår om:

- a) situasjoner der han eller hun kan uttrykke sine synspunkter
- b) saken og egen situasjon
- c) tjenestetilbud
- d) rettigheter
- e) hvilke valg og beslutninger som må treffes og konsekvenser av disse

§ 5 Barnet skal gis mulighet til å medvirke

Barnet skal gis mulighet til å medvirke i alle forhold og saker som angår barnet. Barns medvirkning er en prosess der retten til medvirkning for barn og unge må utøves under hele saken og under hele forløpet i barnevernet.

Barnet skal ikke utsettes for press til å medvirke eller til å gi uttrykk for meninger som ikke er barnets eget.

§ 6 Barnevernets ansvar for å legge til rette for barnets medvirkning

Barnevernet har ansvar for å sikre at barnets mulighet til å medvirke skjer i trygge rammer for barnet. Den som er ansvarlig for å høre barnet skal snakke med ham eller henne. Samtaler med barn krever at samtalenes særlig tilrettelegges etter barnets alder og modenhet. Det skal legges særskilt vekt på at muligheten til å medvirke blir gjennomført for barn som har problemer med å forstå og få uttrykt sine synspunkter i beslutningsprosesser.

Barnets perspektiv og meninger skal inkluderes i vurderingen av hva som er barnets beste. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. Barnet skal informeres om de ulike avgjørelser som er truffet og hvilke vurderinger som ligger til grunn for disse.

§ 7 Dokumentasjon

Barnets medvirkning skal dokumenteres. Det skal dokumenteres hvorvidt barnet har fått anledning til å medvirke, hva barnet er blitt hørt om og hva som var barnets syn.

Kapittel 3. Barnets tillitsperson

§ 8 Formål med bruk av tillitsperson

Formål med en egen tillitsperson er å gi barnet en trygghet slik at han eller hun lettere kan gi uttrykk for sine synspunkter i egen barnevernssak. Tillitspersonen kommer i tillegg til øvrige aktører i barnevernssaken.

§ 9 Barnet kan ha en tillitsperson

Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit i kontakten med barnevernet. Barnet skal informeres så tidlig som mulig om denne adgangen.

§ 10 Krav til tillitsperson

Barnet velger selv hvem som skal være barnets tillitsperson. Tillitspersonen må være 18 år eller eldre. Foreldre som er fratatt omsorgen for barnet kan ikke være tillitspersoner. I kraft av sitt omsorgsansvar kan barneverntjenesten bestemme at personer som kan skade barnets interesser eller ha en svært uheldig innflytelse på barnet, ikke kan være tillitsperson. Barneverntjenesten skal i slike tilfeller legge til rette for at barnet kan velge en annen tillitsperson.

§ 11 Tillitspersonens oppgaver

Tillitspersonen skal være en støtte for barnet og bidra til at barnets perspektiv og opplevelse av situasjonen kommer frem. Tillitspersonen skal ikke gi uttrykk for egne meninger.

§ 12 Barneverntjenestens oppgaver når det gjelder tillitsperson

Barneverntjenesten skal så tidlig som mulig informere barnet om muligheten til å ha en tillitsperson. Barneverntjenesten skal legge barnets ønske om valg av tillitsperson til grunn med mindre denne personen ikke er egnet, jf. § 10. Barneverntjenesten skal samarbeide med tillitspersonen og legge til rette for at tillitspersonen skal kunne utøve rollen sin.

Dersom barnevernet har overtatt omsorgen for et barn skal det skriftlig redegjøres for om barnet er

- a) Informert om muligheten til å ha med seg en tillitsperson
- b) Om barnet ønsker å ha med seg en tillitsperson

Tillitspersonen skal ikke ansettes eller administreres av barneverntjenesten. Barneverntjenesten skal ikke yte noen form for økonomisk kompensasjon for tillitspersonen.

§ 13 Taushetsplikt

Barneverntjenesten og andre instanser i barnevernsaken har etter en konkret vurdering anledning til å formidle visse opplysninger til tillitspersonen i samsvar med forvaltningsloven § 13 b nr. 2 når opplysninger brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for.

Tillitspersonen skal undertegne en taushetserklæring som barneverntjenesten utarbeider om de forhold vedkommende blir kjent med i saken.

§14 Politiattest

Tillitspersonen skal fremvise politiattest i samsvar med barnevernloven § 6-10 og Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven.

Kapittel 4 Ikrafttredelse

§ 15 Ikrafttredelse.

Forskriften trer i kraft 1. juni 2014.